

Børn i udsatte positioner i dagtilbud

En national kortlægning af kommuners understøttende arbejde

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har undersøgt, hvordan kommuner understøtter børn i udsatte positioner i almenne dagtilbud, herunder hvad der kendetegner kommunernes forskellige former for understøttelse, samt dagtilbudschefernes vurdering af kommunens arbejde med børn i udsatte positioner.

Dagtilbudschefer i alle kommuner oplever i en eller anden grad, at deres udbud af understøttelse er utilstrækkeligt, og at der er behov for at udvikle praksis. Der er således ikke tale om enkeltstående lokale udfordringer. Det er en så udbredt vurdering, som derfor peger på relevansen af en bred national opmærksomhed.

Læs flere resultater i rapporten, som notatet bygger op, her: <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/kommuners-understoettende-arbejde-boern-udsatte-positioner-dagtilbud>

Dagtilbudscheferne vurderer, at der er udfordringer i arbejdet med børn i udsatte positioner

Alle dagtilbudschefer oplever i en eller anden grad, at **der er børn i udsatte positioner, som ikke får den hjælp**, de har brug for. 7 % af dagtilbudscheferne oplever i høj grad, at der er børn, som ikke får den hjælp, de har brug for. 49 % oplever det i nogen grad, mens 44 % i mindre grad oplever, at der er børn i udsatte positioner, som ikke får den hjælp, de har brug for.

41 % af dagtilbudscheferne oplever, at børn i udsatte positioner i høj grad er en **politisk prioritet** i deres kommune. 43 % svarer i nogen grad, og 16 % vurderer i mindre grad, at børn i udsatte positioner er en politisk prioritet i deres kommune.

Størstedelen (77%) af dagtilbudscheferne vurderer, at deres kommunes nuværende **udbud af understøttelsesformer** kun i nogen grad er tilstrækkeligt til at understøtte børn i udsatte positioner i de almenne dagtilbud. 13 % af dagtilbudscheferne oplever, at udbuddet i høj grad er tilstrækkeligt, mens 9 % oplever, at udbuddet i mindre grad er tilstrækkeligt.

33 % af dagtilbudscheferne vurderer, at der i høj grad er **behov for at udvikle deres praksis** med understøttelsen af børn i udsatte positioner. 60 % svarer, at det i nogen grad gør sig gældende, mens 7 % svarer, at der i mindre grad er behov for at udvikle kommunens praksis med understøttelse af børn i udsatte positioner.

Kommunerne har en række forskellige understøttelsesformer

På tværs af kommunernes forskellige former for understøttelse af børn i udsatte positioner i almindelige dagtilbud kan identificeres fem hovedkategorier af støtte:

Pædagogisk støtte: Støtte inden for denne kategori er kendetegnet ved at være monofaglig pædagogisk støtte til at udvikle og tilpasse det pædagogiske arbejde med ét barn eller en børnegruppe, fx via ressourcepædagoger, inklusionspædagoger mv.

Tværfaglig støtte: Støtte inden for denne kategori er kendetegnet ved at inddrage specialiseret viden og fagpersoner fra andre fagområder end det pædagogiske område, fx via samarbejde med psykologer, audiologopæder, socialrådgivere, sundhedsplejerske mv.

Støtte til systematik: Støtte inden for denne kategori er kendetegnet ved forskellige redskaber og tilgange, der støtter systematik i arbejdet med børn i udsatte positioner, fx redskaber, der vurderer børns trivsel og udvikling med henblik på at kunne få øje på børn i udsatte positioner tidligt og følge op med støtte eller brug af redskaber til udvikling og tilpasning af det pædagogiske læringsmiljø.

Strukturel støtte: Støtte inden for denne kategori er kendetegnet ved tiltag, der styrker de strukturelle rammer om barnet og børnegruppen. Det kan fx være tildeling af særlige midler, kompetenceudvikling af personale eller særlige pladser og grupper.

Anden støtte: Ud over det allerede nævnte så gør kommunerne også andre ting for at understøtte børn i udsatte positioner i dagtilbud, og disse ting har vi samlet i denne kategori. Kategorien indeholder bl.a. familierettede indsatser, understøttende materialer mv.

Forebyggende støtte er udbredt, men opleves i lidt mindre grad at matche børn i udsatte positioners behov

Kommunernes udbud af forskellige former for understøttelse spænder over forskellige formål og indsatsniveauer: forebyggende, foregribende og indgribende, og forebyggende støtte er mest udbredt. Undersøgelsen giver særligt anledning til at se nærmere på at styrke og forbedre det forebyggende arbejde. Selvom der er tale om små forskelle, så er det understøttelsesformer med et forebyggende formål, som dagtilbudsscheferne oplever i mindre grad matcher målgruppens behov sammenlignet med understøttelsesformer med foregribende eller indgribende formål. Samtidig er det forebyggende arbejde det allervigtigste at få hånd om, hvis vi skal kunne hjælpe og forebygge det stigende antal børn, der oplever at komme i en udsat position, og på sigt bryde tendensen til en stigning i mistrivsel blandt de yngste børn.

Hvem er de udsatte børn?

I Danmark er det ca. 20 % af alle børn, der på et tidspunkt i løbet af deres barndom vil være i en udsat position. Det betyder, at de vokser op i omstændigheder, der både kan gå ud over deres trivsel, læring og udvikling nu og her samt gøre det vanskeligt for dem at klare sig i uddannelsessystemet og på længere sigt.

Det kan bl.a. handle om at have en social og/eller økonomisk udsat familiebaggrund, medfødte sygdomme, sprogsvækkigheder, psykiske og fysiske funktionsnedsættelser samt børn der er i risiko for at stå uden for fællesskabet i dagtilbuddet.

Datagrundlaget

Undersøgelsen er en national kortlægning, der bygger på en interview og spørgeskemaundersøgelse blandt dagtilbudsschefer/forvaltningsmedarbejdere i 80 kommuner. Svarprocent for deltagelse i interview er på 82 % mens svarprocent på spørgeskemaundersøgelsen er 74 % .